

Socialnämnden

Erika Brinkesjö
Kvalitetsutvecklare
erika.brinkesjo@ekero.se

PM - Intern kontroll 2021

Dnr SN20/140

Socialnämndens uppdrag

Socialnämnden har kommunfullmäktiges uppdrag att fullgöra kommunens uppgifter vad avser individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och insatser till personer med funktionsnedsättning. Inom ramen för kommunens flyktingmottagande har nämnden ansvaret för bosättning av nyanlända invandrare med uppehållstillstånd, för asylsökande ensamkommande barn samt ensamkommande barn med uppehållstillstånd. Uppdraget styrs av reglemente, mål, riktlinjer samt av lagstiftning.

Från och med maj 2020 övergick socialnämnden till förvaltningsorganisation med ansvar för hela socialtjänstuppdraget inkl. egen regi (tidigare produktionsområde omsorg).

Nämnden har att fastställa mål och riktlinjer för verksamheten, utarbeta förslag till budget inom anvisade ramar, besluta om långsiktig verksamhetsutveckling samt säkerställa att verksamheten har en god kvalitet.

Kvalitetssäkring

Socialnämndens uppdrag och ansvar för kvalitetssäkring och internkontroll regleras bland annat i Socialtjänstlagen och Kommunallagen.

Kommunallagen 6 kap § 7 som avser "nämndens ansvar för verksamheten" reglerar att nämnderna ska "...se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt". Den interna kontrollen ska säkerställa att verksamheten bedrivs säkert och med hög effektivitet inom lagstiftning och i enlighet med fastställda mål och riktlinjer.

Socialnämnden har fastställt ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Ledningssystemet beskriver bland annat former för uppföljning och kontroll av mål och verksamhetsplanering, ekonomi och kvalitet. Utifrån en bedömning av risk och väsentlighet fastställs årligen en internkontrollplan för kontroller av processer och rutiner. Arbetet med internkontrollplanen har sin utgångspunkt från det av kommunfullmäktiges fastställda reglemente för intern kontroll i Ekerö kommun (KFS 01:7).

Revisionens granskning av kommunstyrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll 2019

Revisionen genomför varje år granskning av att kommunstyrelsen och nämnderna har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamhet och ekonomi med fokus på intern kontroll. I detta ingår system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering. 2019 genomförde revisionen även granskning av nämndernas reglementen, verksamhetsplaner och delegationsordningar samt tilldelning av behörighet och attest inom ekonomi och lön.

Sammanfattning;

- Sammantaget bedöms att samtliga nämnder i allt väsentligt har vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag.
- En slutsats är att det finns fastställda dokument för kommunstyrelsen och nämndernas styrning och ledning så som internbudget, antagna mål och internkontrollplaner. Utöver det sker även en löpande ekonomi- och verksamhetsrapportering vid samtliga nämnders sammanträden.
- Sammantaget bedöms att vissa områden behöver utvecklas, däribland användning av måttsatta målvärden för nämndernas verksamhet, vilket är något vid förekommande fall, bedöms som bristfälligt. Vid avsaknad av måttsatta målvärden, försvårar bedömningen om huruvida mål ska anses vara uppfyllda eller inte.
- Vidare bedöms sammantaget att styrelsen och nämnderna har uppdaterade reglementen, delegationsordningar och verksamhetsplaner utifrån nuvarande mandatperiod.
- En slutsats efter genomförd granskning är att det bedöms att behörighetstilldelning avseende attest inom lön och ekonomi i vissa nämnder i allt väsentligt utövar en tillfredställande kontroll, medan vissa nämnder delvis utövar en tillfredställande kontroll över sin tilldelning och avslut av attestbehörigheter för ekonomi och lön.

Gällande socialnämnden;

- Sammantaget bedöms socialnämnden i allt väsentligt vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag.
- Gällande mål och styrning är bedömningen att socialnämnden i allt väsentligt utövar en tillfredställande styrning över sin verksamhet. Det noteras dock avsaknad av måttsatta målvärden.
- Internkontrollplanen utgår från bedömning av risk- och väsentlighet och den interna kontrollen har följts upp enligt plan. Den sammanfattande bedömningen är att socialnämnden i allt väsentligt utövar en tillfredställande kontroll över sin verksamhet.
- Gällande resultat och aktiva åtgärder bedöms att nämnden delvis har en tillfredställande återrapportering över sin verksamhet samt att redovisat resultat för nämnden delvis är förenligt med fastställda mål.

Områden för den interna kontrollen

Mål och verksamhetsplanering

Former för uppföljning och kontroll

Risk inom området ”mål och verksamhetsplanering” är att verksamhetsutveckling inte sker som planerat och/eller att utveckling inte sker i riktning mot fastställda mål.

I verksamhetsredovisningarna (per mars och augusti) redovisas pågående verksamhetsutveckling i riktning mot målen. Bedömning av måluppfyllelse vilken inkluderar riskbedömning görs i verksamhetsredovisningen och efter årets slut i verksamhetsberättelsen. Uppföljning av mål sker genom indikatorer. Större pågående projekt och utvecklingsaktiviteter av särskild vikt rapporteras i separata ärenden till socialnämnden.

Nuläge

Socialnämnden fastställde i juni 2019 för perioden 2018–2022, vilka dels har sin utgångspunkt i de tolv målen från Ekeröalliansens politiska plattform, som antogs av kommunfullmäktige i april 2019, och dels i tre kompletterande mål framtagna av nämnden. De första tolv är formulerade med mål och indikatorer för måluppfyllelse medan de tre kompletterande är formulerade med mål och viljeyttring. För dessa tre mål anger socialnämnden genom verksamhetsplanen för 2020–2022 prioriterade aktiviteter för att nå måluppfyllelse.

Bedömning av måluppfyllelse görs löpande. I verksamhetsredovisningen per augusti 2020 bedömdes måluppfyllelsen för de tolv mål som utgår från Ekeröalliansens plattform. Av dessa är åtta mål helt uppnådda per augusti 2020, medan sju av målen delvis är uppnådda. Arbete pågår inom samtliga ännu inte uppnådda mål.

Större pågående projekt och/eller prioriterade utvecklings-/fokusområden har under året rapporterats separat till nämnden. Exempel på sådana redovisningar är ”*planering och projektering av vård och omsorgsboende*” för att möta det ökade platsbehovet. Ett annat exempel avser socialnämndens mål att bryta den ”*ofrivilliga ensamheten*” bland äldre personer.

Ett annat fokusområde för nämnden har under året varit övergången till förvaltningsorganisation.

Bedömning inför 2021

Strukturer för löpande uppföljning av mål och verksamhetsplanering bedöms finnas i tillräcklig utsträckning, allt i enlighet med Ekerö kommuns styrsystem och socialnämndens ledningssystem. Större pågående projekt och utvecklings-/fokusområden av särskild vikt rapporteras som separata ärenden till socialnämnden.

Med utgångspunkt från en bedömning av risk och väsentlighet bedöms ytterligare former för uppföljningar eller kontroller därutöver inte vara motiverade 2021.

Ekonomi

Former för uppföljning och kontroll

Risk att inte budget kan kopplas till oförutsedda medborgarbehov, att beslutade kostnadsreduceringar inte ger effekt eller att beslutade investeringar blir dyrare än planerat. Riskbedömning görs i förslag till driftbudget.

Månadsvis uppföljning av ekonomi sker med redovisning av utfall och bedömning av resultatindikation för helåret. Vid två tillfällen (per mars och augusti) görs verksamhetsredovisningar vilka innehåller ekonomiskt utfall för perioden och ekonomisk prognos för helåret. Verksamhetsredovisningarna innefattar både drift- och investeringsbudget. Redovisning sker av volymer och nyckeltal.

Nuläge

Socialnämnden prognostiserar för 2020 ett positivt resultat. Budget för 2021 innehåller planerade förändringar i uppdrag och verksamhet som medför effekter om motsvarande 10,7 mnkr.

Vissa av socialtjänstens insatser är förenade med mycket stora kostnader där små avvikelser från budgetens volymantaganden kan medföra betydande ekonomisk påverkan. Osäkerhet finns även kring hur uppdrag och verksamhet kommer att påverkas med anledning av covid-19, inte minst med avseende på mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn.

Bedömning

Strukturer för löpande uppföljning av volym- och prisförändringar med ekonomiska konsekvenser finns inom ramen för Ekerö kommuns styrsystem/socialnämndens ledningssystem.

Månadsvis ekonomisk uppföljning, inklusive uppföljning av volymer ger tidigt underlag för vid behov av fördjupad analys av specifika områden. Denna månadsvisa ekonomiska avstämning avser både kostnader och intäkter.

I verksamhetsredovisningarna per mars och augusti redovisas både status vad gäller utvecklingsområden med förväntad ekonomisk effekt samt områden för risk. Vid behov fattar socialnämnden beslut om fördjupad uppföljning och åtgärder.

Med utgångspunkt från en bedömning av risk och väsentlighet bedöms uppföljningar eller kontroller 2021 därutöver inte vara motiverade.

Kvalitet

Former för uppföljning och kontroll

Risk kopplade till kvalitetsområden kan vara att myndighetsutövning i enskilda ärenden inte följer lagstiftning, riktlinjer och rutiner. Det kan vara att den enskildes beslut inte verkställs inom skäligen tid eller avse brister i kvalitet i egen regi verksamheten.

Uppföljning i myndighetsutövning och i utförandet av insatser sker löpande, genom bland annat stickprovskontroller av dokumentation, utredning och beslut följer fastställda kriterier och riktlinjer. Uppföljning av att den enskilde får sina behov tillgodosedda sker genom uppföljning av insatsen, bland annat genom genomförande-/vård-/behandlingsplaner.

Genom kvalitets-/avtalsuppföljning sker uppföljning av att tjänsternas utförande i verksamheten lever upp till avtalsreglerade krav, att utföraren har arbetssätt och rutiner som säkrar en god kvalitet samt att verksamheten som helhet har en god kvalitet.

Nuläge

Socialnämndens internkontrollplan för 2020 innehåller sju kontrollområden. Den genomförda kontrollen under året visar i allt väsentligt på att fastställda processer och rutiner följs.

Bedömning

Strukturer finns för löpande uppföljning och kontroll av verksamheten. Utifrån en bedömning av risk och väsentlighet föreslås internkontrollen för 2021 ske av nedan processer och kontrollområden.

- *Äldre, rutin för avvikelserapportering av beställda insatser* – Ersättningsavstämning mot utförda insatser i ordinärt boende.
- *Barn och unga, förhandsbedömning av anmälan/inkommen på annat sätt* – Beslut om att inleda/inte inleda utredning fattas inom lagstadgad tid samt att träffa barn/ungdom/vårdnadshavare i samband med förhandsbedömning.
- *Barn och unga, uppföljning av placeringar* – Placerade barn och ungdomar får besök av socialtjänsten i enlighet med lagstiftningen, samt att barn är delaktiga i övervägande/omprövning.
- *Barn och unga, genomförda utredningar inom lagstadgad tid* – Utredningar genomförs inom lagstadgad tid, samt att samtliga utredningar kommuniceras till barn/ungdom utifrån ålder/mognad.
- *Vuxen-, mottagning- och öppenvården* – Erbjuder samtliga våldsutövare och våldsutsatta vård och behandling.
- *Öppenvården, barn och ungdomars delaktighet* – Att barn och ungdomar känner sig delaktiga i behandlingsinsats.

- *Individ- och familjeomsorgen, våldsutsatthet* – Att i samband med utredning fråga om våldsutsatthet.
- *Ekonomiskt bistånd, handlingsplan* – Upprättad handlingsplan finns i de ärenden som pågått i sex månader eller längre.
- *Dataskydd* – Loggkontroll utförs för att begränsa obehörigas tillgång till känsliga personuppgifter.
- *Representation, kurser/konferenser och uppvaktning* – Att redovisning sker enligt gällande regelverk.
- *Dokumentation utförare, egen regi* – Granskning av social dokumentation
- *Avvikelse rapportering SoL/LSS/HSL* – Kontroll att rapporterade avvikelser inom socialförvaltningen är utredda och åtgärdade, samt att avvikelserapporteringen sker enligt socialförvaltningens rutin.

Planerade kvalitets-/avtalsuppföljningar under året avser;

- Särskilt boende för äldre, HSL och SoL
- Bostad med särskild service och daglig verksamhet HSL och LSS
- Korttidsvistelse, LSS
- Personlig assistans, LSS
- Boendestöd, SoL